

گزارش روز

دستور ویژه برای برخورد با مقصران

انفجار بندر

شرق: رئیس قوه قضائیه برای برخورد قانونی با مقصران حادثه بندر شهید رجایی دستور ویژه داد.
حجت‌الاسلام محسنی اژه‌ای اعلام کرد: «مقامات قضائی ذی‌ربط از جمله دادستان کل کشور با همکاری دستگاه‌های امنیتی و اطلاعاتی، مقصران احتمالی و تعلل‌کنندگان و عناصری را که قصور و کوتاهی آنها سبب بروز حادثه بندر شهید رجایی شد، سریعاً شناسایی کنند و براساس قانون برخوردهای مقتضی را با آنها انجام دهند. دادستان کل کشور در صورت لزوم برای این منظور نیروی ویژه در نظر بگیرد. در این راستا، علاوه بر دقت، سرعت عمل نیز بسیار مهم است. همچنین کمیته‌های تشکیل‌شده درباره پیگیری ابعاد حادثه بندر، با جدیت کار را دنبال کنند و گذشت زمان سبب نشود که از جدیت کار آنها کاسته شود».
او این‌را هم اضافه کرد که تمام مسئولان در بخش‌ها و دستگاه‌های ذی‌صلاح، درباره ابعاد حادثه بندر شهید رجایی، اطلاعات شفاف و درست را به افکار عمومی ارائه دهند تا از رواج شایعات و اکاذیبی که ایجاد می‌شود، جلوگیری به عمل آید. همچنین با عناصری که قصد سوءاستفاده از این فضا و تهدید امنیت روانی مردم را نیز دارند، برخورد مقتضی صورت گیرد.
تعداد قوئی‌های حادثه بندر شهید رجایی تا ظهر دیروز، ۴۶ نفر اعلام شد و به گفته عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی، ۳۶ مصدوم این حادثه در بخش مراقبت‌های ویژه مراکز درمانی بستری‌اند. براساس اعلام محمّد جمالیان، هزارو ۲۲۵ مصدوم در مراکز درمانی پذیرش شده بودند که از این تعداد تا صبح دیروز هزارو ۷۰ نفر مرخص شدند. ۱۳۸ نفر همچنان بستری‌اند، ۱۲ نفر به بیمارستان‌های شیراز اعزام شدند و ۳۶ نفر هم در بخش مراقبت‌های ویژه قرار دارند و سه نفر هم در بخش سوختگی بستری‌اند؛ سوختگی این افراد با درجه بالاست. در این میان سازمان پزشکی قانونی کشور هم از بستگان درجه‌یک مفقودان حادثه بندر شهید رجایی خواست به پزشکی قانونی مراجعه کنند. مهدی فروزش، جانشین رئیس سازمان پزشکی قانونی کشور در مدیریت بحران اعلام کرد: «بستگان درجه‌یک مفقودان این حادثه به منظور شناسایی و تعیین هویت قربانیان، برای نمونه‌گیری و تطبیق DNA به مرکز پزشکی قانونی استان محل سکونت خود مراجعه کنند».
به گفته او، در ساعات اولیه پس از وقوع حادثه انفجار در بندر شهید رجایی، تیم‌های بحران و عملیات پزشکی قانونی استان هرمزگان به حالت آماده‌باش درآمدند و با انتقال اولین قربانیان، کار شناسایی و تشخیص هویت را آغاز کردند؛ «با توجه به شدت حادثه، در حال حاضر تیم‌های بحران استان‌های بوشهر و فارس به عنوان استان‌های معین و آزمایشگاه ژنتیک استان فارس در حالت آماده‌باش قرار دارند تا در صورت نیاز، از کمک آنها برای انجام سریع‌تر مأموریت‌های پزشکی قانونی در راستای شناسایی و تعیین هویت قربانیان استفاده شود».
عملیات در منطقه حادثه همچنان ادامه دارد. آن‌طور که جلال ملکی، سخنگوی سازمان آتش‌نشانی تهران، روایت می‌کند، آنها صبح دیروز توانستند به یکی از اصلی‌ترین کانون‌های آتش‌سوزی در منطقه ورود کنند: «صبح دیروز خودروهای آتش‌نشانی و آب‌سان و لودر و بیل‌مکانیکی توانستند به بخش میانی -که یکی از اصلی‌ترین کانون‌های آتش‌سوزی بود- نفوذ کنند. همین مسئله باعث شد بتوانند سریع‌تر آب‌رسانی کنند و کانتینرهای سوخته تا حد بهتری جابه‌جا شوند. عملیات لکه‌گیری در بخش میانی سرعت بیشتری گرفته است».
به گفته او، قسمت شرقی هم در اختیار آتش‌نشنان تهران و شیراز قرار گرفته و کمکان در حال ادامه‌دادن عملیات خود هستند. در همین شرایط، سخنگوی سازمان مدیریت بحران کشور به ایلنا گفت که وزش باد شدید روز یکشنبه منجر به شعله‌ورشدن دوباره آتش در منطقه شد و روند خاموش‌کردن آتش از سر گرفته شد. حسین ظفری این را هم اضافه کرد که در کانتینرهایی که بیشترین آسیب را دیدند، قیر و پارافین وجود داشت و بعد از فروکش‌کردن آتش ارزیابی‌ها و برآورد خسارات آغاز می‌شود: «در محل دپوی کانتینرها پیش از دوهزارو ۵۰۰ کانتینر وجود دارد و اطراف آن نیز خالی است و آتش تاکنون حتی به بخش‌های کناری درون مجموعه بندرگاهی شهید رجایی هم سرایت نکرده؛ یعنی محدوده حریق به‌گونه‌ای است که امکان سرایت به اطراف آن نیز وجود ندارد و ما هم تلاش کرده‌ایم این اتفاق نیفتد».

افقی:

۱- نقاش اسپانیایی تابلوی دن کیشوت- دریاچه زیبا و گردشگری کیلان ۲- رشته باریک و دراز- آخرین مرحله صحافی است- راهی که به آخر نمی‌رسد ۳- سر سلسله هخامنشیان- سرور و آقا- زیور و زینت ۴- مرزبان- بخشندگان- فراورده‌های شیری ۵- بیزار و متفر- چند ورق ۶- میوه لهدیه و نرم‌شده- بندر گردشگری نروژ- ضعف و ناتوانی ۷- تکرار حرفی- ارمغان- فراطی ۸- ناگزیر، ناچار- فقیر- بسیار بخشنده ۹- رودی در خوزستان- قدیم، طولانی- زنده ۱۰- کل ته حوض- وقت و هنگام- زینت‌دادن ۱۱- مأمور تقسیم آب در مزارع- داداش ۱۲- از مشتقات آمونیاک- لقب امام محمد تقی(ع)- برکت سفره ۱۳- صفت بهشت- اندیشمند- سازگاری ۱۴- رودی در شمال ایتالیا- عاشق رنج‌کشیده- سرکیچه ۱۵- رمانی به قلم بالزاک، نویسنده فرانسوی- دریغ‌کردن

عمودی:

۱- از لوازم آرایشی صورت- ایجاد بی‌نظمی- پخته‌شده در آب ۲- اشعه فرابنفش- زادگاه بوعلی سینا- امپراتور دیوانه روم باستان ۳- ماده‌ای که از سوزاندن شکر به دست می‌آید- از حواس پنج‌گانه ۴- آهارزده- شمارش‌کردن- ارتفاع ۵- سیرابی- برادر مادر- مفلوج ۶- سوسن زرد- ساقه خوراکی ترش و شیرین- بسیار سخت و مشکل ۷- بدگو- مجبور- کتف، شانه ۸- شهر قوم لوط- پایتخت آلمان- کوچک‌ترین واحد نظامی ۹- پیشین- پیش‌گذا- از ظروف آزمایشگاهی ۱۰- غیردیتجان- اندوه

و غم- قصد و اراده ۱۱- دشمن سرسخت- نفت دریای شمال- دوستی خالص ۱۲- طبیعت- طفلی که تازه به دنیا آمده- کتاب هندو ۱۳- یازدهمین ماه قمری- از درجات نیروی دریایی ۱۴- شعبه‌ای

	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱															
۲															
۳															
۴															
۵															
۶															
۷															
۸															
۹															
۱۰															
۱۱															
۱۲															
۱۳															
۱۴															
۱۵															

از نژاد سفید- زخم- کرانه‌های آسمان ۱۵- درآمد نامشروع با امکانات دولتی- نیزه دوشاخه کوچک قدیمی- مدال نایب‌قهرمان

گزارشی تحلیلی درباره انحلال دادگاه‌های ویژه جرائم اقتصادی

روایت علی ظفرزاده، از دادگاه‌های اقتصادی و آثار آن بر عدالت قضائی

یکی از مهم‌ترین تصمیم‌های اخیر قوه قضائیه در دوران ریاست غلامحسین محسنی اژه‌ای، انحلال دادگاه‌های ویژه موسوم به «استیذان» بود. این دادگاه‌ها که با مجوز مقام معظم رهبری از سال ۱۳۹۷ آغاز به کار کرده بودند، اکنون و با اتمام مأموریت‌شان از چرخه قضائی کشور حذف شده‌اند. علی ظفرزاده، در گفت‌وگویی تحلیلی با «شرق» از سیر شکل‌گیری، عملکرد، پیامدها و نهایتا انحلال آنها سخن گفته است.

استیذان چگونه آغاز شد؟

در سال ۱۳۹۷، صادق آملی‌لاریجانی، رئیس وقت قوه قضائیه، نامه‌ای به رهبر انقلاب نوشت و در آن درخواست برپایی دادگاه‌هایی ویژه برای رسیدگی به جرائم اقتصادی را مطرح کرد. این درخواست شامل مواردی خلاف قانون آیین دادرسی کیفری بود که بعدها به صورت مجوز ویژه و خارج از چارچوب قانون جاری، تحت عنوان «استیذان» یا «استجازه» تصویب شد.

ازجمله درخواست‌های آملی‌لاریجانی، اجازه افشای نام، هویت و تصویر متهمان از همان آغاز پرونده بود؛ اقدامی که با حقوق اولیه متهم در تضاد قرار داشت. همچنین قوه قضائیه خواهان آن شد که رای صادره از همان ابتدا قطعی تلقی شود و حق تجدیدنظر از متهم سلب شود. افزون بر این، محدودیتی برای انتخاب وکیل نیز اعمال شد و متهمان فقط حق انتخاب از میان وکلای مورد تایید قوه قضائیه را داشتند.

در پی اعلام رسمی انحلال دادگاه‌های ویژه موسوم به «استیذان» از سوی ریاست قوه قضائیه، یکی از صریح‌ترین نقدها به ماهیت این دادگاه‌ها را می‌توان در اظهارات ظفرزاده، مشاهده کرد؛ کسی که از آغاز این فرایند در جریان جزئیات آن بوده و اکنون به بازخوانی چرایی، چگونگی و پیامدهای این تجربه پرداخته است.

او در ابتدای گفت‌وگو می‌گوید: «یکی از کارهای بسیار مثبت و خوبی که جناب آقای اژه‌ای، ریاست محترم قوه قضائیه، در این مدتی که رئیس قوه قضائیه هستند انجام داد، همین ابطال و منحل‌کردن دادگاه‌های ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی است».

او در ادامه، ماجرای استجازه را شرح می‌دهد: «در سال ۱۳۹۷ جناب آقای آملی‌لاریجانی، رئیس وقت قوه قضائیه، نامه‌ای به رهبر انقلاب نوشتند و چند درخواست خلاف آیین دادرسی کیفری مطرح کردند؛ ازجمله اینکه از ابتدا هویت، اسامی و تصویر متهمان افشا نشود، آرای صادره غیرقابل تجدیدنظر باشد و متهمان حق انتخاب وکیل آزاد را نداشته باشند».

او با اشاره به آسیب‌هایی که این مجوز به عدالت کیفری وارد کرد، اضافه می‌کند: «برخی متهمان تبرئه شدند، اما آبروی‌شان رفت. دادگاه‌ها نمایشی برگزار می‌شد تا گفته شود با فساد مبارزه می‌شود».

ظفرزاده در ادامه می‌افزاید: تقریباً هیچ‌یک از پرونده‌های مهم مربوط به مدیران دولتی در این دادگاه‌های ویژه بررسی نشده‌اند، مگر آنکه یک طرف پرونده بخش خصوصی بوده باشد. او تصریح می‌کند: «دولتی‌ها می‌روند به دادگاه کارکنان دولت که کلا مسیر و طریقه رسیدگی‌اش فرق می‌کند؛ هم حق تجدیدنظر دارند، هم حق انتخاب وکیل و هم اینکه رای‌شان قطعی نیست».

او با مرور روند استجازه توضیح می‌دهد که این مجوز تنها دو سال اعتبار داشته و در سال ۱۳۹۹، با پایان دوره‌اش و آغاز ریاست آیت‌الله رئیسی، این پرسش پیش آمد که آیا باید ادامه یابد یا خیر؟ رئیسی نیز از رهبر انقلاب درخواست اذن کرد و پاسخ گرفت که باید این ساختار از مسیر قانونی و از طریق مجلس یا دولت پیگیری شود.

ظفرزاده ادامه می‌دهد: «طبق اطلاعاتی که هست، کمیسیون قضائی مجلس کلیات این کار را انجام داده و دولت هم لایوحتی را فرستاده و دارد بررسی می‌شود». او می‌گوید به‌تازگی ریاست قوه قضائیه، محسنی اژه‌ای، در تاریخ ۲۷ فروردین ۱۴۰۴ با انتشار بخش‌نامه‌ای اعلام کرد که مجدداً از رهبری درخواست کرده و رهبری با ادامه این دادگاه‌ها مخالفت کرده‌اند. «به همین دلیل از آن تاریخ این دادگاه‌ها منحل شده‌اند».

او در ادامه به یک نکته حقوقی مهم اشاره می‌کند: «این دادگاه‌ها از ابتدا در دادگاه انقلاب تشکیل شده بودند. با رای وحدت رویه دیوان عالی کشور در سال ۱۴۰۳ هم به‌صراحت اعلام شد که رسیدگی به این پرونده‌ها در صلاحیت دادگاه انقلاب است. بنابراین اکنون هم رسیدگی به روال عادی در دادگاه انقلاب بازگشته است».

ظفرزاده با تأکید بر پیامدهای مثبت این انحلال می‌گوید: «اولین حسن این کار، پایان‌دادن به شوهای تبلیغاتی است. دومین حسن آن است که حق اعتراض به رای برای متهم یا مجرم احیا شده است. متهمی که رای بدوی از دادگاه انقلاب دریافت می‌کند، حالا می‌تواند تجدیدنظرخواهی کند».

او همچنین به ابهام‌هایی درباره سرنوشت مجتمع ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی

اشاره می‌کند و می‌گوید: مشخص نیست بازپرس‌ها و ساختار آن مجتمع باقی می‌ماند یا نه.

او درباره اعتبار احکام صادرشده در دادگاه‌های ویژه می‌گوید: «آقای اژه‌ای در بخش نامه‌ش نوشته که احکامی که قبلاً صادر شده‌اند و در حال اجرا هستند، به قوت خود باقی‌اند، مگر اینکه متهم درخواست اعاده دادرسی بدهد و دیوان عالی کشور آن را بپذیرد».

در پاسخ به این سؤال که آیا این دادگاه‌ها در پیشگیری از فساد موفق بوده‌اند؟ ظفرزاده با قاطعیت می‌گوید: «خیر، آمار نشان می‌دهد هیچ تأثیری نداشته‌اند، چون بیشترین فساد در بدنه دولت، شرکت‌های شبه‌دولتی و خصولتی است. ما در جاهایی که بخش خصوصی فعال است، فساد بسیار کمی داریم».

او سپس با اشاره به پیامدهای حقوقی این دادگاه‌ها ادامه می‌دهد: «اگر نگوییم اکثر پرونده‌ها، به‌جرت می‌توان گفت اغلب پرونده‌هایی که در این دادگاه‌ها بررسی شد، از طرف دیوان عالی کشور نقض شدند و در دادگاه‌های هم‌عرض تبرئه شدند یا مجازات‌شان کاهش یافت. آبروی بسیاری از مردم رفت و افراد بی‌گناهی زندانی شدند».

ظفرزاده برای نمونه به پرونده‌ای اشاره می‌کند که متهمش ۱۰ سال حبس گرفت و دو سال و نیم را گذراند، اما بعد در دادگاه هم‌عرض تبرئه شد. با پرونده مشهور ولی‌الله سیف و احمد قراچی که ابتدا در دادگاه ویژه به ۲۰ سال زندان محکوم شدند، ولی در دیوان عالی کشور حکم نقض شد و دادگاه هم‌عرض اعلام کرد که موضوع اصلاً در صلاحیت آن دادگاه نیست و پرونده به تعزیرات ارجاع داده شد؛ جایی که هر دو تبرئه شدند. او می‌افزاید: «این پرونده چقدر سروصدا کرد و دولت آقای روحانی را تحت‌الشعاع قرار داد. درحالی‌که هیچ دلیلی برای این فشارها وجود نداشت».

در پایان این بخش، ظفرزاده پیشنهاد می‌دهد: «حال که این دادگاه‌ها منحل شده‌اند، قوه قضائیه دستور بدهد همه احکام قطعی‌ای که در حال اجرا هستند، مجدداً بررسی شوند تا حقی از متهمان محکوم‌شده احیا شود».

در ادامه، ظفرزاده به موضوع استفاده اجباری از «وکلای ویژه» در دادگاه‌های استیذانی اشاره می‌کند و با انتقاد جدی توضیح می‌دهد: «درخواستی که آقای آملی‌لاریجانی در سال ۹۷ از مقام معظم رهبری مطرح کرده بودند، این بود که وکلایی می‌توانند در این پرونده‌ها وکالت کنند که مورد تایید قوه قضائیه باشند؛ یعنی منتخب قوه قضائیه باشند». او می‌افزاید: «اما برای اینها شاخصی در نظر نگرفته بودند. بیشتر شاخص‌ها این بود که چه کسی حرف‌شوی دارد یا به کدام وکیل اعتماد بیشتری هست. صلاحیت علمی، سابقه کاری و وجدان حرفه‌ای، یا در نظر گرفته نشده بود یا بسیار کم‌اهمیت بود».

او توضیح می‌دهد که این محدودیت بین سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ اعمال می‌شد. اما در سال ۱۳۹۹، با ریاست مرحوم رئیسی بر قوه قضائیه، این ممنوعیت لغو شو و متهمان اجازه یافتند هر وکیل پایه‌یک مدنظر خود را انتخاب کنند.

ظفرزاده این اصلاح را گامی مثبت می‌داند و می‌گوید: «خوشحال هستیم که حتی با ضررهای زیاد و حیثیتی که از خانواده‌ها پررند، این دادگاه‌های منحل شد. امیدواریم ان‌شاءالله ادامه مسیر به نفع مردم باشد و واقعیت‌ها آشکار شود».

در پاسخ به این پرسش که آیا امکان اعاده حیثیت برای محکومان بی‌گناه وجود دارد یا خیر، او توضیح می‌دهد: «اگر کسی در ادامه مسیر حقوقی خود به دیوان عالی کشور شکایت کرده و در نهایت در دادگاه هم‌عرض تبرئه شده باشد، اگر در بازداشت باشد، سریع آزاد می‌شود».

او ادامه می‌دهد: «کسانی هم که چند سال در زندان بوده‌اند و سپس تبرئه شدند، طبق قانون می‌توانند به قوه قضائیه مراجعه و درخواست اعاده حیثیت بدهند. قوه قضائیه هم اگر بپذیرد، فقط مبلغی ناچیز به ازای روزهای زندان پرداخت می‌کند و می‌تواند -در صورت درخواست فرد- برأثت او را در روزنامه‌های کنترالاتشار منتشر کند».

باین‌حال، ظفرزاده صراحتاً می‌گوید: «اینها ضررهای روحی، روانی، خانوادگی، شغلی و مالی را جبران نمی‌کند. کسی که تجارت و کارش از بین رفته یا سال‌ها به‌ناحق زندانی شده، آسیب دیده و قانون متأسفانه راهکاری برای جبران این خسارت‌ها ندارد».

در پایان گفت‌وگو، در پاسخ به این پرسش که آیا نمونه‌ای مشابه این نوع در تاریخ عدلیه ایران وجود داشته، ظفرزاده می‌گوید: «تنها نمونه‌ای که می‌توان اشاره کرد، دادگاه‌هایی بود که آقای خلخالی در اوایل انقلاب برگزار می‌کرد. در دیگر مقاطع، استیذان به موارد خاص مثل غفو محدود بوده است».

او تأکید می‌کند: «من اطلاعی ندارم از زمانی که علم حقوق در ایران حکمرانی می‌کند، چنین شرایطی سابقه داشته باشد. این دادگاه‌ها یک استثنای پرهزینه بودند که خوشبختانه پایان یافتند. حالا باید اعتماد عمومی به عدالت بازسازی شود».

خبر

برگزاری نمایشگاه

«عکس‌های کمتر دیده‌شده از

آیت‌الله طالقانی»

نمایشگاه عکس‌های کمتر دیده‌شده از آیت‌الله طالقانی، در مجموعه فرهنگی حافظ شهر شیراز افتتاح شد. این نمایشگاه به مدت دو روز توسط مجتمع فرهنگی آیت‌الله طالقانی و با همکاری اداره فرهنگ و ارشاد استان فارس برگزار شد. پیش از این در حاشیه مراسم ثبت و رونمایی لوح ثبت ملی خانه آیت‌الله طالقانی که در تهران برپا شده بود، همین عکس‌ها در موزه ملی ایران نیز به نمایش درآمد که به دلیل استقبال از آن، مجتمع فرهنگی آیت‌الله طالقانی تصمیم گرفت عکس‌ها را در شهر شیراز نیز به نمایش بگذارد. این نمایشگاه شامل ۵۰ فریم عکس از آیت‌الله طالقانی و همراهان او پیش و پس از انقلاب است.

در میان این فریم‌ها، از عکس عکاسان بنامی همچون عباس عطار تا عکس‌های آرشبو خانواده طالقانی دیده می‌شود که ارزش تاریخی دارد. گرچه مجتمع فرهنگی طالقانی در تلاش است تا با نمایش این تصاویر مستند، راوی حیات آیت‌الله طالقانی باشد، اما هدف اصلی از برگزاری این نمایشگاه سفر به تاریخ است؛ تاریخ معاصر که روایت‌های متعددی از آن در دست است. خانواده طالقانی با کمک مجتمع فرهنگی آیت‌الله طالقانی تلاش دارد مروری بر روایت‌های زندگی طالقانی، همراهان و همفکران و وقایع آن دوران ارائه کند. ساعت ۱۱ صبح روز سه‌شنبه، دوم اردیبهشت افتتاحیه این نمایشگاه با حضور طاهره طالقانی، دختر آیت‌الله طالقانی برگزار شد. او در این مراسم گفت: «هدف از برگزاری این نمایشگاه صرفاً نمایش عکس‌های تاریخی از پدر نیست، بلکه هدف اصلی سفر به تاریخ و شکل‌گیری فکث‌وگو درباره حوادث تاریخی و البته بیان دقیق‌تر آن است. سفری تاریخی که به گفته طالقانی می‌تواند چراغ راه آینده باشد تا تجربه‌شده‌ها را دوباره تجربه نکنیم». محمدمهدی جعفری، از اعضای کمیته علمی پروژه کتابخانه آنلاین طالقانی و زمانه ما نیز سخنران بعدی این نشست تخصصی بود که در حاشیه نمایشگاه عکس برگزار شد. او به گسست نسلی اشاره کرد که باعث شده امثال طالقانی را ننشاسند، او گفت: «جوانان حق دارند رهبران گذشته را نشناسند، زیرا تاریخ ما چه قبل و چه بعد از انقلاب در مسیر درست خود حرکت نکرده که ما بتوانیم اطلاعات گذشته را به نسل‌های بعد برسانیم. از این جهت با این فرازونشیب‌هایی که در سال‌های بعد از انقلاب پیش آمده، باعث شده افراد نهن‌تها سراغ این افراد نروند بلکه به این بازه زمانی و این افراد بی‌توجه نیز شده‌اند». او ادامه داد: «طالقانی چه داخل و چه خارج از زندان از روشنگری کوتاهی نکرد و انقلاب را نه به معنای تخریب و زیر و رو کردن آنچه هست بلکه به معنای تحولی در زندگی انسان‌ها می‌دانستند که از خواری و وابستگی نجات پیدا کنند و انسان‌های مستقل و آزاده‌ای شوند».

		۸	۳		
		۳	۶	۷	
			۵		
۷		۴	۱	۲	۹
	۲	۶	۷		۱
	۳	۱	۶	۷	۴
			۳	۶	
		۸	۵	۱	
			۲		۶

۱		۲	۴		۷
۵	۶		۷	۸	
	۳	۲	۵		۹
		۸		۹	
			۳	۷	۶
	۱		۴		۲
	۵	۴	۸	۷	۱
۷		۱	۳		۹

سودوکو سخت ۴۰۳۲

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ساده ۴۰۳۲

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عدد‌های بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

حل سودوکو ۴۰۳۱

۳	۹	۵	۴	۶	۲	۱	۷	۸
۲	۱	۶	۸	۷	۹	۴	۳	۵
۷	۴	۸	۱	۵	۳	۶	۹	۲
۶	۵	۴	۷	۹	۱	۲	۸	۳
۱	۳	۷	۲	۴	۸	۹	۵	۶
۸	۲	۹	۶	۳	۵	۷	۴	۱
۵	۸	۱	۹	۲	۳	۴	۶	۷
۹	۶	۳	۵	۱	۴	۸	۲	۷
۴	۷	۲	۳	۸	۶	۵	۱	۹

۲	۳	۱	۹	۴	۵	۶	۷
۱	۴	۶	۵	۷	۳	۸	۲
۷	۹	۵	۶	۲	۸	۱	۳
۴	۱	۷	۳	۶	۹	۵	۸
۵	۸	۳	۹	۴	۷	۱	۶
۶	۲	۹	۸	۵	۱	۷	۴
۳	۵	۸	۴	۹	۶	۷	۱
۹	۷	۱	۳	۵	۴	۸	۲
۸	۶	۴	۷	۱	۲	۳	۹

حل جدول ۵۰۳۵

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲
۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳
۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵
۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴